

prima instanță: Iu. Palade
instanța de apel: A. Panov, M. Anton, Iu. Cotruță

dosarul nr. 2ra-1534/17

DECIZIE

20 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank”
Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Ion Proca

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii Comerciale
„Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Vadim Condrea,
Liudmilei Moscvin, Lilianeii Condrea și Societății cu Răspundere Limitată „Est
Mediterranean Grup” cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor
de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, prin care a
fost admis apelul declarat de Vadim Condrea, reprezentat de avocatul Victor
Furnică, casată parțial hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 19 iulie 2016 și emisă în
partea dată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii

constată:

La 16 decembrie 2015, prin intermediul Oficiului Poștal, BC „Moldova-
Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vadim
Condrea, Liudmilei Moscvin, Lilianeii Condrea și SRL „Est Mediterranean Grup” cu
privire la încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că conform contractului de credit nr. S130105
din 31 mai 2013, BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat lui Vadim Condrea un
credit în mărime de 75 000 lei, cu termenul final de rambursare la data de
25 mai 2016.

Menționează că la 31 mai 2013 au fost încheiate și contractele de fidejusiune
nr. S130105-a, S130105-b și S130105-c prin care Liudmila Moscvin, Liliana
Condrea și SRL „Est Mediterranean Grup” în calitate de fidejutori au garantat
rambursarea creditului oferit lui Vadim Condrea.

Sușține că Vadim Condrea nu-și onorează obligațiile contractuale, fapt prin
care încalcă condițiile contractului de credit nr. S130105 din 31 mai 2013 și anume

pct. 4.1., care prevede că debitorul se obligă să efectueze plățile în vederea rambursării creditului și achitarea dobânzii lunar, începând cu luna iunie 2013 până în luna mai 2016 la data de 25, în rate egale stabilite inițial în mărime de 2759,22 lei.

Relevă că în adresa debitorului și a fidejuserilor au fost expediate reclamațiile nr. 10009/363, 10009/362, 10009/361 și 10009/360 din 6 august 2015, prin care acestora le-au fost comunicate pretențiile BC „Moldova-Agroindbank” SA și posibilitatea de a achita datoria în termen de 20 zile calendaristice, care însă au rămas fără răspuns.

Susține că prin neexecutarea în termen a obligațiilor financiare Vadim Condrea, Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup” au admis o încălcare gravă atât a intereselor BC „Moldova-Agroindbank” SA, cât și a legislației în vigoare privind neexecutarea obligațiilor, iar în conformitate cu calculul datoriei din 29 septembrie 2015, restanța lui Vadim Condrea constituie suma de 40066,63 lei.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 512, 514, 572, 602, 1236, 1146, 1243 Cod civil, art. 33, 33¹, 38, 166-167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar de la Vadim Condrea, Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup” în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei în sumă de 40066,63 lei și a taxei de stat în mărime de 1201,99 lei.

La 4 aprilie 2016, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus o cerere suplimentară la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Vadim Condrea, Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup” în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei în sumă de 40066,63 lei, a taxei de stat în mărime de 1201,99 lei, a cheltuielilor pentru citarea publică pentru ședința de judecată din 15 februarie 2016 în cuantum de 150 lei, a cheltuielilor pentru citarea publică repetată pentru ședința de judecată din 4 aprilie 2016 în valoare de 150 lei și a cheltuielilor de transport în sumă de 142,76 lei.

La 6 iunie 2016, BC „Moldova-Agroindbank” SA a mai depus o cerere suplimentară la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Vadim Condrea, Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup” în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei în sumă de 40066,63 lei, a taxei de stat în mărime de 1201,99 lei, a cheltuielilor pentru citarea publică pentru ședința de judecată din 15 februarie 2016 în cuantum de 150 lei, a cheltuielilor pentru citarea publică repetată pentru ședința de judecată din 4 aprilie 2016 în valoare de 150 lei, a cheltuielilor de transport în sumă de 142,76 lei pentru ședința de judecată din 4 aprilie 2016 și a cheltuielilor de transport pentru ședința de judecată din 6 iunie 2016 în cuantum de 150,75 lei.

La 19 iulie 2016, BC „Moldova-Agroindbank” SA a mai depus o cerere suplimentară la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Vadim Condrea, Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup” în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei în sumă de 40066,63 lei, a taxei de stat în mărime de 1201,99 lei, a cheltuielilor

pentru citarea publică pentru ședința de judecată din 15 februarie 2016 și ședința de judecată din 4 aprilie 2016 în valoare de 300 lei, a cheltuielilor de transport în valoare de 142,76 lei pentru ședința de judecată din 4 aprilie 2016, a cheltuielilor de transport pentru ședința de judecată din 6 iunie 2016 în sumă de 150,75 lei, precum și a cheltuielilor de transport pentru ședința de judecată din 19 iulie 2016 în valoare de 152,094 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 19 iulie 2016, acțiunea a fost admisă.

A fost încasat de la Vadim Condrea, Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup”, în mod solidar, în favoarea BC „Moldova-Agroindbank” SA suma de 40066 lei cu titlu de datorie în baza contractului de împrumut și a contractelor de fidejusiune.

A fost încasat de la Vadim Condrea, Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup”, în mod solidar, în folosul BC „Moldova-Agroindbank” SA suma de 1201,99 lei, cu titlu de taxa de stat.

A fost încasat de la Vadim Condrea, Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup”, în mod solidar, în folosul BC „Moldova-Agroindbank” SA suma de 300 lei, cu titlu de cheltuieli pentru citarea publică.

A fost încasat de la Vadim Condrea, Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup”, în mod solidar, în favoarea BC „Moldova-Agroindbank” SA cheltuielile pentru deplasare la judecată în sumă de 446,45 lei.

Totodată, a fost menționat că în cazul neexecutării hotărârii în termen de 90 zile, din momentul când aceasta devine definitivă, debitorul urmează să achite o dobândă de întârziere egală cu rata de bază a BNM plus 5 %, calculată la suma restantă.

La 9 august 2016 avocatul Victor Furnică a declarat, în interesele lui Condrea Vadim, apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia din 19 iulie 2016, iar la 24 octombrie 2016, prin intermediul oficiului poștal, apel motivat împotriva aceleiași hotărâri, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 2 martie 2017, a fost admis apelul declarat de Vadim Condrea, reprezentat de avocatul Victor Furnică, casată hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 19 iulie 2016 în partea încasării de la Vadim Condrea în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei și a cheltuielilor de judecată și emisă în această parte o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 2 iunie 2017, BC „Moldova-Agroindbank” SA, reprezentată de avocatul Ion Proca, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 2 martie 2017, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, recurentul a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ca ilegală și neîntemeiată.

Indică că reținerea instanței de apel precum că BC „Moldova-Agroindbank” SA nu s-a prezentat în cadrul ședinței de judecată din 2 martie 2017 din motive necunoscute, deși a fost înștiințat despre locul, data și ora examinării

pricinii, dar s-a prezentat avocatul Sergiu Gumenița, în baza mandatului semnat de SRL „Pfb Legal Consulting”, neavând careva împuterniciri de a reprezenta BC „Moldova-Agroindbank” SA este declarativă și lipsită de suport legal, deoarece BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Pfb Legal Consulting” anual semnează contracte de mandat, prin care potrivit pct.4 din contractul dat mandatarul, este în drept să angajeze, după necesitate, persoane terțe (avocați, etc.) întru îndeplinirea obligațiilor mandatarului asumate prin contractul nr. 421 din 21 octombrie 2009, în redacția acordurilor adiționale nr. 1/57 din 21 aprilie 2010, nr. 2/86 din 30 martie 2012, nr. 03 din 11 septembrie 2012 și nr. 1 din 23 septembrie 2013, în limita mandatului acordat.

Relevă că, călăuzindu-se de prevederile contractului de prestării servicii juridice, SRL „Pfb Legal Consulting” a semnat cu avocații Dumitru Gorban și Sergiu Gumenița mandate, în baza cărora, au fost împuterniciți de către SRL „Pfb Legal Consulting” de a acorda asistență juridică în prezenta cauză.

Consideră că prin faptul că instanța de apel nu a luat în calcul contractul de mandat nr. 436 semnat între BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Pfb Legal Consulting” prin care a oferit ultimei împuterniciri întru realizarea obligațiilor asumate prin contractul de colectare a datoriilor, instanța de apel a neglijat prevederile art. 75 alin. (2) CPC.

Sușine că instanța de apel a adus atingere drepturilor fundamentale ale BC „Moldova-Agroindbank” SA, prevăzute de art. 54, 20 și 26 din Constituția Republicii Moldova, precum și a drepturilor consacrate de prevederile art. 6 alin. (1) CEDO, prin faptul că fără a face trimitere la legislația concretă, artificial, a creat impedimente în exercitarea dreptului la apărare, precum și a instituit restricții în exercitarea accesului la justiție, lipsind-o pe BC „Moldova-Agroindbank” SA de dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Obiectează că atât intimatul Vadim Condrea, cât și instanța de apel și-au bazat concluziile pe calculul datoriei și au negat restul materialelor ce atestă apariția ei considerând că contractul de credit bancar nr. S130105 din 31 mai 2013, contractele de fidejusiune nr. S130105-a, S130105-b și S130105-c, reclamațiile, calculul datoriei și extrasele din cont care au fost prezentate de către BC „Moldova-Agroindbank” SA nu demonstrează temeinicia pretenției și nu poate să pună la baza hotărârii aceste înscrisuri, atât timp cât, informația ce se conține în calculele datoriei și extrase nu este confirmată nemijlocit prin înscrisurile, care au stat la baza introducerii acestor date și informații în tabele și extrasele prezentate instanței de judecată.

În context, afirmă că însuși intimatul Vadim Condrea nu a demonstrat din care motive nu este de acord atât cu calculul datoriei cât și cu extrasul din contul prezentat de BC „Moldova-Agroindbank” SA și că acesta nu a prezentat un alt calcul prin care să demonstreze incorectitudinea calculelor efectuate de către bancă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 31 martie 2017, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire

(f. d. 211 vol. I), însă careva date despre recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 2 martie 2017, în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 6 septembrie 2017, recursul declarat de către BC „Moldova-Agroindbank” SA, reprezentată de avocatul Ion Proca a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către BC „Moldova-Agroindbank” SA, reprezentată de avocatul Ion Proca urmează a fi admis, decizia instanței de apel casată și restituită pricinii pentru rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă cu certitudine că prin contractul de credit bancar nr. S130105 din 31 mai 2013 BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat lui Vadim Condrea credit în sumă de 75000 lei cu termenul-limită de rambursare la 25 mai 2016 (f. d. 7-11, vol. I).

Totodată, este constatat că în vederea garantării rambursării creditului Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup”, prin contractele de fidejusiune nr. S130105-a, S130105-b și S130105-c din 31 mai 2013 și-au asumat obligația să răspundă solidar cu debitorul Vadim Condrea în fața creditorului BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru onorarea integrală a obligațiilor aferente contractului de credit nr. S130105 din 31 mai 2013 în sumă totală de 75 000 lei (f. d. 16-18, 19-21, 22-24, vol. I).

Este cert și faptul că la 6 august 2015 BC „Moldova-Agroindbank” SA a înaintat debitorului Vadim Condrea, fidejuserilor Liudmila Moscvin, Liliana Condrea și SRL „Est Mediterana Grup” o reclamație prin care a comunicat că datoria la credit este în mărime de 37082,55 lei, inclusiv credit la termen în mărime de 24616,08 lei, credit restant în sumă de 9107,82 lei, dobânzi restante în cuantum de 1664,77 lei și alte plăți aferente în mărime de 1693,88 lei, solicitând totodată achitarea anticipată a creditului, dobânzilor și altor plăți calculate pentru utilizarea creditului menționat în termen de 20 zile (f. d. 27, 29, 31, 33, vol. I).

Dat fiind faptul că reclamația înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA a rămas fără răspuns, ultima s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva lui Vadim Condrea, Liudmilei Moscvin, Liliane Condrea și SRL „Est Mediterana Grup”, prin care a solicitat încasarea de la aceștia, în mod solidar, a datoriei restante în mărime de 40066,63 lei, a taxei de stat 1201,99 lei, a cheltuielilor pentru citarea publică pentru ședința de judecată din 15 februarie 2016 în cuantum de 150 lei, a cheltuielilor pentru citarea publică

repetată pentru ședința de judecată din 4 aprilie 2016 în valoare de 150 lei și a cheltuielilor de transport pentru ședința de judecată din 4 aprilie 2016 în sumă de 142,76 lei, pentru ședința de judecată din 6 iunie 2016 în sumă de 150,75 lei și pentru ședința de judecată din 19 iulie 2016 în sumă de 152,94 lei, în total suma de 42015,07 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, a admis integral acțiunea BC „Moldova-Agroindbank” SA, încasând în mod solidar de la pârâți datoria la contractul de credit în sumă de 40006 lei, taxa de stat în sumă de 1201,99 lei, cheltuielile pentru citare publică în sumă de 300 lei și cheltuielile pentru deplasare în sumă de 446,45 lei.

Instanța de apel, judecând apelul declarat de Vadim Condrea, a constatat temeinicia acestuia și, admițându-l a casat hotărârea primei instanțe în partea încasării de la Vadim Condrea în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei și cheltuielilor de judecată pronunțând în această parte o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, indicând că banca nu a prezentat probe concludente, certe și suficiente din care ar rezulta existența datoriei și implicit exigibilitatea acesteia.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și aprecierea cuvenită a argumentelor invocate în apel.

Astfel, instanța de recurs notează că instanța de apel a menționat în decizia contestată că reprezentantul intimatului BC „Moldova-Agroindbank” SA nu s-a prezentat din motive necunoscute, deși a fost înștiințat despre locul, data și ora examinării, dar s-a prezentat avocatul Sergiu Gumenița, în baza mandatului semnat de PFB „Legal Consulting”, neavând careva împuterniciri de a prezenta BC „Moldova-Agroindbank” SA.

Colegiul consideră, însă, că concluzia dată este una pripită, fără a fi supusă verificării minuțioase împuternicirile avocatului Sergiu Gumenița de a reprezenta BC „Moldova-Agroindbank” SA în instanțele de judecată.

Or, după cum indică recurentul BC „Moldova-Agroindbank” SA în cererea de recurs, BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „PFB Legal Consulting” anual semnează contracte de mandat, prin care potrivit pct.4 din contractul dat mandatarul, este în drept să angajeze, după necesitate, persoane terțe (avocați, etc.) întru îndeplinirea obligațiilor mandatarului asumate prin contractul nr. 421 din 21 octombrie 2009, în redacția acordurilor adiționale nr. 1/57 din 21 aprilie 2010, nr. 2/86 din 30 martie 2012, nr. 03 din 11 septembrie 2012 și nr. 1 din 23 septembrie 2013, în limita mandatului acordat.

Ca consecință, este indubitabil că, prin examinarea apelului în lipsa reprezentantului BC „Moldova-Agroindbank” SA, fără cercetarea amănunțită a împuternicirilor reprezentantului BC „Moldova-Agroindbank” SA, avocatului Sergiu Gumenița, a fost încălcat în mod direct dreptul acestei la un proces echitabil, cât și principiul egalității armelor statuat de art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Pe de altă parte, instanța de apel constată că, instanța de apel ajungând la concluzia temeiniciei apelului declarat de Condrea Vadim, în mod incorect a casat hotărârea primei instanțe doar în partea contestată, și anume în partea ce ține de încasare de la Vadim Condrea în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a datoriei și cheltuielilor de judecată, considerând inoportun de a se pronunța cu privire la temeinicia hotărârii în partea necontestată.

În susținerea acestei opinii, se vor reține prevederile art. 530 Cod civil, care reglementează obligațiile solidare, și care stipulează că dacă doi sau mai mulți debitori datorează o prestație în așa fel încât fiecare este dator să efectueze întreaga prestație, iar creditorul poate pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sunt legați solidar.

Ca consecință, este necesar de subliniat faptul că cei care răspund pentru o faptă prejudiciabilă sunt ținuți solidar la reparație față de cel prejudiciat.

Prin urmare, obligația de plată solidară nu este și una indivizibilă.

Or, când se vorbește despre indivizibilitate se are în vedere și natura (obiectul) obligației, care este indivizibil, în timp ce, în cazul solidarității, se are în vedere consecințele care derivă din pluralitatea părților contractante.

În acest context, având în vedere că prima instanță a examinat cauza prin prisma obligației solidare, instanța de apel ajungând la temeinicia apelului declarat de Condrea Vadim, eronat a casat hotărârea primei instanțe doar în partea contestată de Condrea Vadim, urmând să se expună cu privire la legalitatea și temeinicia integrală a hotărârii contestate.

Mai mult că Condrea Vadim, în cererea de apel a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi de respingere integrală a acțiunii.

În conformitate cu art. 373 alin. (4) CPC, instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că omisiunea instanței de apel nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, reprezentată de avocatul Ion Proca, a casa integral decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii spre rejudecare în aceiași instanță.

În rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și specificul acțiunii ce rezultă din obligațiile solidare și, rejudecând pricina să emită o hotărâre temeinică și legală.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Ion Proca.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 2 martie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank”

Societate pe Acțiuni împotriva lui Vadim Condrea, Liudmila Moscvin, Liliana Condrea, Societatea cu Răspundere Limitată „Est Mediterana Grup” cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu